

Mejeribruget i Danmark 1938.

Af Mejerilerer *H. M. Jensen.*

For Mejeribruget i Danmark kan 1938 karakteriseres som et Aar i Fremskridtets Tegn. Den Opgang, der har præget den nærmest foregaaende Periode, gjorde sig ogsaa gældende i 1938, og selv om Mund- og Klovesygen kastede sine Skygger over Aaret, er de Resultater, som kan udtrages af Talmaterialet, der efterhaanden fremkommer, alligevel af en saadan Beskaffenhed, at man maa erkende, det forløbne Aar har bragt Mejeridriften og dermed Landbrugets vigtige Gren, Husdyrholdet, et Stykke frem i den længe ønskede Retning.

Fremgangen har vist sig saavel paa det økonomiske Omraade som paa det produktionsmæssige. Priserne, der er opnaaet paa Mejeribrugets vigtigste Afsætningsvarer, har ligget lidt højere end Tilfældet har været i de nærmest foregaaende Aar. For Smørrets Vedkommende maa man søge tilbage til 1930, før man finder en højere Gennemsnitsnotering. En forholdsvis rolig Prisudvikling i Aarets Løb har utvivlsomt virket til Gavn for Afsætningen; men denne besværes jo stadig af de bundne Former, under hvilke Udenrigshandelen nu gennem en Aarrække har fundet Sted. Ogsaa Ostelavningen, hvis Økonomi i 1937 ikke var tilfredsstillende, kunde i 1938 bedre hævde sig. Efterspørgselen var større, Priserne mere lønnende, og Afsætningen kunde foregaa jævnt uden sæsonmæssige Overfyldninger af Lagrene. Hvad Mælkekonserveseksporten angaar, har Aaret 1938 heller ikke været daarligt.

Hjemmemarkedets Forsyning med Mejeriprodukter er stadig sket under en Smørordnings Virkninger, idet den fra 6. Maj 1937 gældende Ordning fornyedes i lidt ændret Form den 22. December 1937 og fik Gyldighed til Udgangen af 1939. Til yderligere Fremme af Mejeribrugets Økonomi har Organisationerne desuden siden 1. Januar 1938 ladet ansætte en Lands-Detailsalgsnotering for de vigtigste Salgsvarer.

Som et Led i Aarets Prisudvikling kan det nævnes, at Forholdet mellem Værdien af Mejeriprodukter og indkøbte Fodermidler har bedret sig lidt. Medens der for 1 kg Smør i 1937 kunde købes 12,74 kg Bomuldsfrøkager, ændredes dette til 14,87 i 1938. — Kraftfoderets gunstigere Prisleje i Forbindelse med en god Høst, men vel især det grundige Arbejde for Kvægholdets Forbedring, der i disse vanskelige Aar er udført omkring i de enkelte Landbrugsbedrifter, maa betragtes som Baggrund for Aarets øgede Mælkeproduktion.

Den Nedgang i Malkekvægbestanden, de senere Aar har fremvist, standsede i 1938, saaledes at Kreaturtællingen den 16. Juli gav 1 601 000 Stk. Malkekoer mod 1 573 000 den 17. Juli 1937. Fremgangen var 28 000 Dyr eller 1,8 pCt; men selv om den kun er lille, bør den bemærkes, fordi det er første Gang siden 1933, at Tallet har været stigende. Det kommende Aars Tællinger vil oplyse, om Stigningen er holdbar, eller om den Udskiftning af Køer med varigt Mén efter Mund- og Klovesygen, som det bliver nødvendigt at foretage, igen vil tynde ud i Rækkerne.

Hvor megen Mælk, der er produceret i Løbet af 1938, kan ikke opgives med fuldstændig Nøjagtighed. Sandsynligvis ligger den samlede Mælkeproduktion en Del over det foregaaende Aars, og indenfor Mejeriforeningerne regnes der med en Mængde paa ca. 5,5 Milliarder kg, hvori Hjemmeforbruget paa Produktionsstederne er indbefattet. Efter »Mælkeritidende«s Referat fra De samvirkende jyske Mejeriforeningers Delegeretmøde er i Kalenderaaret 1938 paa Mejerierne indvejet 5010 Millioner kg Sod-

mælk. Den fremstillede Smørmængde har udgjort ca. 189 Millioner kg mod 183 Millioner kg i 1937. Til Fremstilling af 6 Millioner kg Smør kræves stærkt op mod 140 Millioner kg Sødsmælk, saa alene heraf ses det, at Forøgelsen af Aarets Mælkeproduktion er betydeligt større, end hvad der svarer til Opgangen i Antallet af Malkekøer. Højnelsen af de enkelte Køers Ydelse er ikke den mindst glædelige af Statistikkens Oplysninger.

Med Fremgang i Produktionen er desværre ikke fulgt yderligere Forbedring af Mælkens Kvalitet. Der klages paa adskillige Mejerier over mindre god Mælk, og Gennemlæsning af Statskonsulenternes Indberetninger, som *Tidskrift for Landøkonomi* offentliggør, giver Indtryk af, at det ikke drejer sig om spredte lokale Vanskeligheder, men i Virkeligheden om Stilstand i et godt begyndt Arbejde, som burde være i stadig Udvikling.

Produkternes Kvalitet har dog hævdet sig smukt, hvad Aarets Udstillinger bar Vidnesbyrd om. Ikke mindst Landsudstillingen, der afholdtes i København samtidig med og som Led i Sommerens store Mindefest for Bondefrigørelsen aftvang Beundring hos de Besøgende. Særlig den store Ensartethed, der præger det danske Mejeribrugs Frembringelser, mødte fortjenstfuld Anerkendelse baade hos det hjemlige Publikum og hos de mange Gæster fra Udlandet. De sidstes Tilstedeværelse giver jo Udstillinger af denne Art sin særlige Betydning.

Som Hjælp ved Produkternes Oparbejdelse staar Mejeribrugets hele tekniske Apparat, der næppe er undergaaet væsentlige Ændringer i 1938. Enkelte Nybygninger og Nyanskaffelser har vel fundet Sted; men paa Grund af Landbrugets vanskelige økonomiske Vilkaar er der utvivlsomt udvist nogen Tilbageholdenhed paa dette Omraade. Hertil har Aarets Centraliserings- og Rationaliseringsdiskussioner maaske ogsaa bidraget. Som praktisk Udslag af disse kan iøvrigt nævnes, at Statsministeriets Produktions- og Raastofudvalg i 1938 har udskrevet en Konkurrence om Planer til et Mejeri paa 10 Millioner

kg Mælk aarlig, hvilket formodentlig er den Størrelse, der tilstræbes. — Dels selvstændigt, dels i Forbindelse med Anskaffelse af nye Pasteuriseringsapparater, har adskillige Mejerier i Aarets Løb installeret Anlæg for Syrning af Skummetmælk. Spørgsmaalet om hel eller delvis Overgang til elektrisk Drift har interesseret stærkt, medens det, hvis der kan dommes efter de analytiske Laboratoriers Aarsberetninger, ikke ser ud til, at Centrifugerne overalt ofres den Opmærksomhed, de fortjener; thi Renskunningsresultaterne er ikke blevet bedre. Ønsket om at holde Driftsudgifterne nede ved Sparsommelighed paa dette Punkt virker ikke fremmende for Mejeri-brugets Økonomi. — Driftsudgifterne var iøvrigt svagt stigende i Mejeriaaret 1. Oktober 1937—30. September 1938. Efter en foreløbig Opgørelse fra Kontoret for Mejeri-Statistik udgjorde de 1276 Øre pr. 1000 kg indvejet Sød-mælk mod 1269 Øre Aaret før.

Efter foranstaaende indledende Oversigt skal de Enkeitheder, der tilsammen giver Helhedsindtrykket af Mejeri-brugets Vilkaar i 1938 betragtes, og Betragtningen vil, som Tilfældet har været tidligere, blive paabegyndt med en kort Gennemgang af Regnskaberne fra 4 veldrevne Andelsmejerier. De paagældende Virksomheder, der i en lang Aarrække har stillet Oplysninger til Raadighed for Tidsskriftet, er beliggende i forskellige Egne af Landet. Da de tillige arbejder med ulige store Mælkemængder og har forskellig Driftsform, kan Regnskabsresultaterne utvivlsomt med god Ret opfattes som et fuldgyldigt Udtryk for, hvorledes Aarets almindelige Mejeridrift stiller sig.

Regnskabsudtog fra et fynsk Mejeri med Ostelavning.

Regnskabsaaret gaar fra 1. Oktober 1937 til 30. September 1938. Regnskabet har været medtaget i »Tidsskrift for Landøkonomi« fra 1905, og saa langt vil det være muligt at fore en nærmere Sammenligning tilbage. Her

skal kun medtages enkelte Tal fra tidligere Aar, der kan vise Mejeriets Udvikling:

Aar	Mælkemængde	Forbrug til 1 kg Smør
1914	4 377 500 kg	25,5 kg Mælk
1919	2 290 800 »	25,2 » »
1936	4 877 835 »	23,6 » »
1937	5 005 452 »	22,7 » »
1938	5 335 865 »	23,1 » »

Mælkemængden er fra foregaaende Aar steget med 6,6 pCt.; men Mælkemængdens Stigning er fulgt af en lille Nedgang i Mejeriets Gennemsnitsfedtprocent. Den er faldet fra 3,8 i 1937 til 3,77 i 1938. Samtidig er Forbruget gaaet 0,4 kg op fra 22,7 til 23,1 kg.

I Aarets Løb er solgt en Del Mælk til Anvendelse andetsteds. Den er afregnet efter Noteringen for Skummetmælken + Smørprisen + 7 Øres Overpris pr. 86 Fedtenheder. Mejeriets særlige Osteregnskab viser, at der ved Ostelavningen er anvendt 409 340 kg Skummetmælk samt 460 460 Fedtenheder mere end i Regnskabsaaret 1937. Af Regnskabets Tal fremgaar et Overskud, efter at Skummetmælk samt Smørfedt er betalt, og dette kan tages som et Udtryk for Osteproduktionens Vilkaar i Regnskabsaaret.

Osteregnskabet.

Indtægt.

Der er solgt Ost for	69 396,35 Kr.
» » » Valle for	6 524,99 »
Beholdning d. 1. Oktober 1938	17 850,00 »
	<hr/>
Ialt....	93 771,34 Kr.

Udgift.

Brugt til Ost 967 840 kg Skummetmælk à 3,20 Ore	30 970,88 Kr.
» » » 1 225 160 Fedtenheder = 14 246 kg Smør	33 708,88 »
Omkostninger	6 500,00 »
Beholdning d. 1. Oktober 1937	9 580,40 »
Beholdningsforøgelse	8 269,60 »
Fortjeneste	4 741,58 »
	<hr/>
Ialt....	93 771,34 Kr.

Som Hovedresultat af Aarets Drift kan nævnes, at der opnaaedes en Smørpris paa 248 Øre pr. kg mod 223 Øre i 1937. Nettoprisen pr. kg Sødsmælk har været 12,60 Øre, hvilket er 0,90 Øre mere end i foregaaende Regnskabsaar. Til Afholdelse af Driftsudgifterne er tilbageholdt 2 Øre pr. kg Sødsmælk. 80 pCt. af Skummet- og Kærnemælk er leveret gratis tilbage til Andelshaverne, og Resten er betalt med 3,6 Øre pr. kg.

*Regnskabsudtog fra et stort jydsk Andelsmejeri
med stor Ostelavning.*

Regnskabsaaet gaar fra 1. Oktober 1937 til 30. September 1938. Mejeriets Regnskab har været medtaget siden 1894, og nedenstaaende Oversigt viser dette Andelsmejeris betydelige Størrelse:

Aar	Mælkemængde	Forbrug til 1 kg Smør
1914	5 674 838 kg	25,4 kg Mælk
1919	2 697 358 »	24,6 » »
1936	9 064 639 »	23,6 » »
1937	8 912 119 »	22,8 » »
1938	9 328 754 »	22,0 » »

Efter de angivne Tal kan noteres en Stigning i Mælkemængden paa 4,7 pCt., og samtidig har Mejeriet opnaaet, at Forbruget igen er dalet med 0,8 kg, saaledes at Rekord fra i Fjor atter er blevet slaaet. Storre Mælkemængde, lavere Forbrug, og den højere Smørpris i Regnskabsaaet betyder stærkt øget Pengeomsætning. Regnskabet oplyser om nedenstaaende Indtægt:

Salg af 294 861 kg Smør	734 934,02 Kr.
» » 359 823 » Ost	426 416,98 »
» » Mælk, Valle og Fløde til Andelshaverne ...	192 518,59 »
Detailsalg af Mælk og Fløde	39 534,70 »
Andre Indtægter	4 761,29 »

1 398 165,58 Kr.

Mejeriet har opnaaet en Gennemsnitspris af 249,2 Ore pr. kg Smør. Smørordningen har i Aarets Løb indbragt ialt 16 315,49 Kr., et Beløb, der har forhojet Smørrets Pris med ca. 5,5 Ore pr. kg.

Oversigt over Driftsudgifterne.

Driftsudgifternes Fordeling	Ialt Kr.	Ore pr. 1000 kg Mælk				
		1938	1937	1936	1919	1914
Kørsel.....	33 509,70	359,2	360,8	330,4	1 030,0	243,8
Brændsel.....	14 134,84	151,5	175,7	153,7	599,4	83,0
Smørdritler og Mærke- staver.....	13 575,35	145,5	160,7	131,0	87,2	21,6
Salt, Løbe, Farve, Perga- ment m. m.	23 199,38	248,7	175,4	190,2	270,6	30,8
Olie.....		—	9,0	8,8	15,8	3,8
Kontorudgifter.....	1 089,59	11,7	9,5	6,9	32,2	11,0
Forskelligt.....	1 255,08	13,5	13,2	11,4	31,7	42,8
Inventarets Vedligehold.	10 692,09	114,6	95,8	102,4	240,2	38,6
Bygningernes »	2 856,02	30,6	11,3	13,6	26,2	5,6
Vøgnenes »	3 348,05	35,9	30,2	28,5	71,2	26,6
Lønninger.....	27 949,90	299,6	262,4	258,1	613,3	152,0
Renter og Skatter.....	5 404,14	57,9	22,7	24,0	275,8	105,2
Ialt...	137 014,14	1 468,7	1 326,7	1 259,0	3 293,6	764,8

Mejeriets Driftsudgifter har andraget 137 014,14 Kr., og som hosstaaende Oversigt oplyser, er dette omregnet pr. 1000 kg Mælk 142 Ore mere, end hvad foregaaende Aar har krævet. Stigningen viser sig stærkest for Posten: Salt, Løbe, Farve, Pergament m. m.; og selv om Forbruget af Olie, der i 1938 ikke er opført særskilt, maaske er medtaget her, er Stigningen ret betydelig. Det samme gælder paa Lønnings-kontoen, hvor der pr. 1000 kg Mælk er en Opgang paa 37,2 Ore, medens Kørselsudgifterne har en svagt faldende Tendens, og Brændsel er gaaet ned med 24,2 Ore pr. 1000 kg Mælk.

For Mejeriets betydelige Ostelavning gælder de samme Forhold, som allerede er nævnt under Omtalen af det fynske Andelsmejeri. Produktionen har givet Overskud

og er udvidet saa stærkt, at den har aftaget 40,3 pCt. af Mejeriets samlede Mælkemængde mod 32,6 pCt. i 1937. I Driftsaaret 1936 anvendtes dog 43 pCt. af den indvejede Mælk til Ost.

Osteregnskabet.

I n d t æ g t.

Der er solgt Ost for	456 858,79 Kr.
» » » Valle for	17 835,58 »
Ialt....	<u>474 694,37 Kr.</u>

U d g i f t.

Brugt til Ost 2 532 831 kg Sødmealk	362 642,16 Kr.
» » » 1 234 990 » Skummet- og Kærnealk	39 396,18 »
Omkostninger	36 000,00 »
Overskud	36 656,03 »
Ialt....	<u>474 694,37 Kr.</u>

Der er, Fradrag iberegnet, opnaaet en Pris af 13,78 Øre pr. kg Mælk og udbetalt 13,42 Øre pr. kg, hvilket er 1,58 Øre mere end i 1937.

Regnskabsudtog fra et stort vestjydsk Mejeri.

Regnskabsaaret gaar fra 1. Oktober 1937 til 30. September 1938. Regnskabet har været benyttet i Oversigten siden 1902. Mejeriets indvejede Mælkemængde har i Aarets Løb været 6 983 966 kg eller 5,2 pCt. mere end i 1937, hvor der blev modtaget 6 637 948 kg. Efter Mejeribestyrerens supplerende Oplysninger til Regnskabet skyldes Stigningen, at Sommergræsningen har været særdeles god, hvorfor Mælkemængden, der ingen Dag var højere end foregaaende Aar, holdt sig gennem længere Tid. Ogsaa Fedtprocenten viser Tegn til Stigning. Den var i Gennemsnit 3,65 pCt. mod 3,61 pCt. i 1937. Samtidig er Forbruget af kg Mælk til 1 kg Smør dalet 0,22 og var i Regnskabsaaret 23,80 kg.

Mejeriets Pengeregnskab viser følgende Tal for Aarets Omsætning:

I n d t æ g t.

Salg af 288 456 kg Smør	708 279,60	Kr.
» » 76 092 » Sødælk	15 795,14	»
» » 7 028 » Fløde	13 890,42	»
» » 6 614 736 » Skummet- og Kærnemælk	134 634,31	»
Renter	1 808,93	»
Andre Indtægter	8 816,05	»
	Ialt.	883 224,45

1 kg Smør har i Gennemsnit kostet 245,9 Øre. De samlede Driftsudgifter har i Aaret 1938 ialt været 78 104,69 Kr. eller fordelt paa Mælkemængden 1118,4 Øre pr. 1000 kg, hvilket, som nedenstaaende Oversigt viser, er 25 Øre mindre end i 1937.

Oversigt over Driftsudgifterne.

Driftsudgifternes Fordeling	Ialt Kr.	Øre pr. 1000 kg Mælk			
		1938	1937	1936	
Kørsel af Mælk o. a.	31 721,64	454,2	467,8	433,6	
Lønninger	12 949,56	185,6	176,2	168,2	
Brændsel	8 660,84	124,0	148,8	137,4	
Emballage til Smør	14 228,07	202,8	190,0	172,7	
Rengøringsmidler, Salt, Farve, Olie. Vedligeholdelse af Inventar og Byg- ninger	2 870,45	41,2	41,6	40,4	
Skatter, Forsikringer og Foreninger	3 552,59	51,2	53,2	56,4	
Renter	2 172,86	31,2	32,4	27,4	
Andre Udgifter	413,33	6,0	12,0	18,6	
Ialt...	1 535,35	22,2	21,4	11,5	
	Ialt...	78 104,69	1 118,4	1 143,4	1 066,2

Mejeriet har udbragt hvert kg Mælk i 13,674 Øre, og da Driftsudgifter andrager 1,118 Øre, maa Nettoudbyttet være 12,556 Øre pr. kg Mælk. Ved Udbytteberegningen er Skummetmælks-Noteringens Gennemsnit benyttet. Det har været 3,190 Øre pr. kg; men det maa samtidig bemærkes, at Leverandørerne kun betaler 2 Øre pr. kg for den Skummetmælk, de faar tilbage.

*Regnskabsudtog fra et Andelsmejeri med stort Salg
til en Kondenseringsfabrik.*

Regnskabsaaret gaar fra 1. Oktober 1937 til 30. September 1938. Mejeriets Regnskab har siden 1924 været benyttet som Illustration af Forholdene, hvor en stor Del af Mælken og Fløden afsættes til Konservering.

Mejeriet kan ligesom de foregaaende notere en Stigning i Mælkemængden, idet denne er gaaet op fra 4 206 443 kg i 1937 til 4 352 999 kg i 1938. Stigningen svarer til 3,5 pCt. Fabriken har aftaget lidt mindre Fløde og Sødsmælk, men noget mere Skummetmælk end foregaaende Aar. Resultatet af Forskydningen er blevet, at medens Mejeriet i 1937 fik 38 pCt. af sin Indtægt gennem Fløde- og Mælkesalget, har denne Form for Afsætning i 1938 kun betydet 33 pCt. Fabriken har aftaget følgende Vægtmængder i Aarets Løb og betalt med de anførte Priser:

114 172,6 kg Fløde	à 86,60 Øre
694 757,0 » Sødsmælk	à 13,45 »
228 181,0 » Skummetmælk	à 3,19 »

Fabriken betaler Fløden med 12 Øre over Smørprisen for 84 Fedtenheder + Skummetmælksnoteringen for Resten. For 2. Klasses Sødsmælk betaales Noteringen for 84 Fedtenheder og Skummetmælksnoteringen for det fulde Kvantum. For 1. Klasses Sødsmælk ydes saa et Tillæg paa 2 pCt. til denne Betaling, medens 3. Klasses Mælk fradrages 6 pCt.

Hovedresultaterne fra Mejeriets Regnskab skal anføres for de to sidste Regnskabsaar:

	1938	1937
Mejeriets Gennemsnitsfedtprocent	3,74	3,77
Smørrets Gennemsnitspris (i Øre pr. kg)	250	227
Sødsmælken er udbragt i Øre pr. kg	12,70	11,45
Andelshaverne har betalt den skummede Mælk med (Øre pr. kg)	3,2	2,96
Driftsudgifterne (Øre pr. 1000 kg)	1260	1230

Mejeriet har haft en Stigning i Smørprisen paa 23 Øre pr. kg sammenlignet med foregaaende Aar. Samtidig er

Sødmælkens Pris steget med 1,35 Øre pr. kg, og Driftsudgifterne er gaaet op med 30 Øre pr. 1000 kg Mælk.

De fire Mejeriers Regnskaber bekræfter med god Overensstemmelse det i den indledende Oversigt opsummerede Resultat, at stigende Mælkemængde og højere Smørpriser samt bedre Betingelser for Ostelavningen har givet et mere tilfredsstillende Udbytte. Med knap saa stor Tydelighed fremgaar Driftsudgifternes Stilling af Regnskaberne; thi de kan jo for de enkelte Mejerier være underkastet nogen Variation fra Aar til Aar; men selv om der maa regnes med en Stigning, er den dog ude af Stand til at paavirke det endelige Resultat i væsentlig Grad.

Smørproduktionen.

Den Smørmængde, de danske Mejerier producerede i Aaret 1938, skulde efter de foreliggende Opgørelser andrage ca. 189 Millioner kg, hvilket er ca. 6 Millioner kg eller omkring ved 3,3 pCt. mere end i 1937. Forøgelsen er procentvis knap saa stor som foregaaende Aar; men Produktionens Størrelse nærmer sig alligevel igen mod den, som Rekordaarene 1930—31 kunde opvise. Den større Smørmængde, der har staaet til Raadighed i Aarets Løb, har næppe øget det hjemlige Forbrug. Indenfor Mejeriforeningerne regnes med, at Hjemmemarkedet har aftaget samme Kvantum eller ca. 30,5 Millioner kg som i 1937, og Smørproduktionens Forøgelse kommer derved udelukkende Eksporten til Gode. At Hjemmeforbruget trods stadig Propaganda ikke har udvist nævneværdig Opgang i de senere Aar, finder vel nok sin Forklaring i de stigende Priser. Forbruget fordeler sig iovrigt saaledes, at det almindelige købende Publikum her i Landet konsumerer ca. 25 Millioner kg Smør, medens Mælkeproducenterne selv aftager de resterende godt 5 Millioner kg.

Indførselen, der i en lang Aarrække var forsvindende, er med Smørordningen helt standset. Hosstaaende Tabel viser saavel Indførsel som Udførsel af Smør gennem en Aarrække:

Danmarks Ind- og Udførsel af Smør i Millioner kg.

Aar	Indførsel	Udførsel				Overskuds- udførsel	Værdi i Mill. Kr.
		I Dritler og Kasser	I Daaser	Fløde	Ialt		
1914	9,66	101,40	2,22	5,56	109,17	99,51	212,00
1915	3,73	102,95	2,05	0,08	105,08	101,35	273,80
1916	0,22	94,01	1,85	0,25	96,11	95,89	296,00
1917	—	60,23	1,17	0,01	61,41	61,41	241,45
1918	—	14,11	0,47	—	14,58	14,58	61,04
1919	0,31	35,64	1,04	0,17	36,85	36,54	207,54
1920	0,05	73,18	1,68	0,27	75,13	75,08	480,89
1921	0,39	91,62	0,64	0,09	92,35	91,96	433,27
1922	1,25	94,60	0,90	0,02	95,52	94,27	363,23
1923	1,83	110,33	1,30	0,01	111,64	109,81	483,62
1924	3,85	122,11	1,28	0,10	123,49	119,64	625,04
1925	2,09	121,53	1,24	0,13	122,90	120,81	540,62
1926	2,32	131,39	1,11	—	132,50	130,18	400,03
1927	1,74	142,16	1,05	—	143,21	141,47	426,00
1928	1,51	146,73	1,01	—	147,74	146,23	458,40
1929	1,67	158,12	0,92	—	159,04	157,37	475,72
1930	2,57	168,19	0,80	—	168,99	166,42	413,89
1931	1,82	171,12	0,53	—	171,65	169,85	358,50
1932	0,98	157,47	0,33	0,70	158,50	157,52	290,78
1933	0,88	150,32	0,40	—	150,72	149,84	256,23
1934	0,83	149,45	0,37	—	149,82	148,99	251,11
1935	0,42	137,86	0,44	—	138,30	137,88	274,89
1936	0,18	145,68	0,53	—	146,21	146,03	311,25
1937	0,02	152,37	0,60	—	152,97	152,95	354,31
1938	—	157,48	0,57	—	158,05	158,05	375,12

Som Tilfældet er i Tabellen, skelnes der i den officielle Statistik kun mellem Smør i Daaser samt Smør i Dritler og Kasser. Den første Afsætnings-form spiller, hvad Tallene viser, en meget underordnet Rolle, idet kun 570 000 kg Smør er blevet eksporteret i Daaser. Hvor meget af den øvrige Eksportmængde, der forlader Landet i Dritler, og hvilke Mængder, der sendes i Kasser (eller Pakker), lader sig ikke anføre. Forøvrigt har der jo i de senere Aar nærmest været stille om Pakkesmørret.

Det har altid været fremhævet som en af det danske

Mejeribrugs Fordele sammenlignet med andre Landes, at Produktionen var ret ensartet fordelt over alle Aarstider, og det gælder jo ogsaa stadig, at de sæsonmæssige Variationer ikke er store. I 1938 var Smøreksperten, hvis Svingninger vel paa det nærmeste falder sammen med Produktionens, lavest i Januar Maaned. Den udgjorde da 10,5 Millioner kg, medens den naaede sin største Højde med 16,2 Millioner kg i Juli Maaned. Forskellen bliver her 5,7 Millioner kg, hvilket er lidt mere end i 1937, hvor den kun var 4,1 Millioner kg. I 1936 var der 3,7 Millioner kg Forskel paa Eksperten i de to Maaned, der danner Aarets Yderpunkter.

Hvorledes Eksperten fordeler sig maanedsvi fremgaar af Opstillingen:

Den maanedlige Smørekspert i 100 kg.

	1934	1935	1936	1937	1938
Januar	115 466	106 655	103 948	119 047	104 850
Februar	107 223	99 662	109 255	110 334	111 011
Marts	119 640	113 014	111 837	114 072	131 029
April	132 897	110 221	125 920	137 632	142 984
Maj	158 907	124 321	137 197	135 693	143 811
Juni	154 361	144 317	140 150	150 114	158 504
Juli	152 601	124 500	137 208	151 055	162 352
August	120 374	114 268	113 270	125 426	137 345
September	119 748	110 055	124 718	122 659	127 562
Oktober	114 558	110 605	129 284	116 541	130 235
November	104 476	107 432	103 490	112 644	111 382
December	112 030	113 596	120 514	128 482	119 400

Den altovervejende Del af det danske Ekspertsmør fordeler sig mellem England og Tyskland. De to Lande har i det sidste Aar aftaget henholdsvis 75,8 pCt. og 23,1 pCt., altsaa meget nær tilsammen 99 pCt. af hele Smørudførselen. Det resterende Kvantum spredes over et betydeligt Antal mindre Markeder, hvoraf flere er oversøiske, men Partierne, disse aftager, bliver naturligvis meget smaa. Højest ligger Belgien med 0,4 pCt. og Frankrig med 0,3 pCt. Som det ogsaa vil ses af Vægtmængderne i den opstil-

lede Tabel, der omfatter den sidste 5-Aars Periode, har Frankrig i 1938 aftaget lidt mere Smør end i 1937. Den øgede Import er dog ikke naaet ind paa det franske Marked, men har fundet Anvendelse til Skibsprovantering eller er gaaet ind i Transithandelen. — I Eksporten til Belgien har der derimod været Nedgang, og Schweiz er næsten helt gaaet ud som Aftager af dansk Smør. Czekoslovakiet, der til Tider har været en forholdsvis god Kunde, forsvinder vel nu helt af Statistiken.

Oversigt over den danske Smørekports Fordeling i 100 kg.

	1934	1935	1936	1937	1938
Til Tyskland	200 629	250 023	342 772	346 673	364 212
» Storbritannien	1 212 939	1 093 269	1 097 267	1 157 375	1 193 753
» Norge	10	—	—	—	—
» Belgien	28 315	13 636	6 187	9 373	6 375
» Frankrig	12 021	3 341	4 976	1 924	4 249
» Schweiz	2 215	399	2 384	2 640	1
» Foren. Stater	2 136	6 117	57	290	170
» Czekoslovakiet	1 424	4 036	98	880	2 220
» Andre Lande		7 825	3 060	4 544	9 490

Selv de mindste Muligheder for Afsætning af Smør har Betydning for Mejeribrugget; men Interessen samler sig alligevel i særlig Grad om de to Hovedmarkeder, England og Tyskland. Den engelske Indførsel af Smør var i 1938 lidt større end i Aaret forud. Endnu er den dog med sine 483 Millioner kg (eller 9 508 511 cwts.) et Par Procent lavere end i 1936, hvor England med en Indførsel af 495 Millioner kg Smør naaede et Højdepunkt. Den hjemlige Smørproduktion i England er for 1938 anslaaet til 46,2 Millioner kg mod 45,8 Millioner kg i 1937. Trods denne Stigning og den større Import skal Smørforbruget alligevel være faldet fra 11,2 kg pr. Indbygger i 1937 til 11,0 kg i 1938. Til Formindskelsen af Smørforbruget svarer en Opgang i Forbruget af Margarine, der i det sidste Aar skal være steget fra 4 til 4,5 kg pr. Indbygger.

Den Øgelse af Smørimporten, som for Englands Vedkommende fandt Sted i 1938, har været til Gunst for Lande

uden for Imperiet, idet disse satte deres Andel i Englands Indførsel op med 4 pCt. i Forhold til det foregaaende Aar. Samtidig gik de britiske Landes Part tilbage med 2 pCt.; men den udgjorde dog 51 pCt. af den samlede Import. Tilbagegangen skyldes væsentlig formindskede Tilførseler fra New-Zealand, der i 1937 leverede 31 pCt. af Englands Indførsel, i 1938 kun 27 pCt. I Modsætning til New-Zealand har Australien ved øget Smørproduktion især i Aarets første Maaneder hævet sin Andel i Importen fra 16 pCt. til 19 pCt.

Storbritanniens Indførsel af Smør i cwts.

	1914	1935	1936	1937	1938
Irland	—	488 476	468 272	319 957	326 604
Syd Afrika	—	—	—	69 126	25 312
Australien	433 802	2 113 650	1 694 222	1 491 937	1 797 875
New-Zealand	357 920	2 637 535	2 791 914	2 950 963	2 582 560
A. britiske Lande	—	—	—	78 601	70 788
Rusland	616 380	503 192	415 055	273 365	—
Finland	—	115 707	159 761	157 872	209 714
Estland	—	119 179	116 329	159 882	183 159
Letland	—	192 500	196 396	216 880	339 899
Litauen	—	180 499	210 842	204 540	228 111
Sverige	270 138	184 385	149 443	204 490	300 277
Danmark	1 749 072	2 186 350	2 170 542	2 256 490	2 365 291
Polen	—	—	—	105 395	199 073
Holland	183 999	464 508	746 101	716 614	712 110
Argentina	55 704	69 354	142 528	129 652	89 876
Andre Lande	316 906	353 285	490 638	80 602	77 862
Ialt....	3 983 921	9 608 620	9 752 043	9 416 366	9 508 511

Efter New-Zealand følger som Englands næststørste Smørleverandør Danmark, hvis Andel i den samlede Indførsel steg fra 24 pCt. i 1937 til 24,9 pCt. i 1938. Blandt de andre smøreksporterende europæiske Lande kommer Holland nu efter Danmark; men siden 1936, hvor det hollandske Smør naaede frem til at udgøre 7,6 pCt. af Englands Import, har dets Stilling væsentlig været uforandret. Sverige, Finland, Letland, Polen og flere andre Lande

har i 1938 haft forholdsvis stor Fremgang paa det engelske Smørmarked; men Rusland, hvis Eksport gennem flere Aar har vist nedadgaaende Tendenser, er i sidste Opførelse helt forsvundet fra den engelske Statistik.

Ligesom England har vort andet Hovedmarked, Tyskland, i 1938 forøget sin Indførsel af Smør. Forøgelsen maa vel tages som en direkte Følge af, at den hjemlige Produktion er dalet fra 517 Millioner kg i 1937 til 496 Millioner kg i 1938. Den danske Smørekseport til Tyskland bestemmes efter Reglerne i Handelsoverenskomsten mellem de to Lande, og det er i 1938 lykkedes at faa en noget større Afsætning i Tyskland, saaledes at vor Andel i Tysklands Smørimport i det forløbne Aar er steget med 6½ pCt. Samtidig er Mængderne for Hollands Vedkommende gaaet op med ca. 3 pCt., Estlands Andel i Indførselen er steget ca. 9 pCt., Finlands ca. 20 pCt. og Litauens med ikke mindre end 67 pCt., saaledes som Oversigten oplyser:

Tysklands Indførsel af Smør i 1000 kg.

	1937	1938
Danmark	34 273	36 531
Sverige	12 457	12 290
Holland	12 153	12 527
Letland	6 560	6 230
Finland	5 301	6 387
Estland	4 852	5 320
Litauen	—	3 703
Andre Lande	11 238	9 302
Ialt....	86 834	92 290

Værdien af den samlede Smørudførsel fra Danmark er opført i sidste Kolonne i Tabellen Side 519. Det i Tabellen angivne Beløb er beregnet paa samme Maade som tidligere Aar, idet Overskudsudførselen er ganget med Notering + Overpris. Summen er 375,12 Mill. Kr., hvilket Tal er ca. 21 Mill. Kr. mere end foregaaende Aar. Efter den officielle Udførselsstatistik skulde Værdien af det i 1938 eksporterede Smør imidlertid være noget højere end det bereg-

nede Tal, nemlig 378,60 Mill. Kr. Lægges til dette Beløb, hvad Ost og Mælkekonserves har indbragt, har Mejeri-brugets Eksport indbragt Landbruget 405,6 Mill. Kr. og nærmer sig nu stærkt, hvad Eksporten af Svin og Slagteri-produkter, som sidste Aar beløb sig til 425,0 Mill. Kr., kan hjembringe.

Det øgede Beløb er, som det tidligere er fremhævet, hentet hjem dels gennem et større Eksportkvantum, dels gennem højere Priser. Selv om Smorprisen ikke direkte kan aflæses af Noteringen, kan denne dog give et Udtryk for Markedets Svingninger i Aarets Løb. Københavns Smornotering fastsættes, som Tilfældet har været i en lang Aarrække, af Mejeri-brugets og Grosserer-societetets Noteringsudvalg i Fællesskab hver Uge.

Maanedligt Gennemsnit af Københavns Smornotering (Øre pr. kg).

	1934	1935	1936	1937	1938
Januar	139,75	201,00	208,00	193,50	235,00
Februar	144,75	197,50	229,00	209,00	224,00
Marts	145,00	171,75	214,00	219,50	211,00
April	124,75	159,50	174,20	196,40	218,50
Maj	131,80	148,40	175,75	187,25	229,00
Juni	134,00	164,50	199,00	197,00	218,40
Juli	138,50	169,50	218,20	210,80	219,00
August	177,60	187,00	225,50	225,00	230,25
September	180,00	225,00	220,50	243,80	243,00
Oktober	189,00	232,40	215,00	264,75	230,50
November	209,20	220,50	214,50	271,45	247,25
December	214,50	226,00	191,40	274,60	260,00
Gennemsnit	161,13	192,23	206,55	224,98	230,69

I 1938 svingede den ugentlige Notering mellem 200 Øre pr. kg, som noteredes den 13. Marts, og 260 Øre pr. kg, der blev ansat som Notering den 24. November og opretholdtes Aaret ud. Forskellen mellem højeste og laveste Notering var altsaa kun 60 Øre, medens den i 1937 kom helt op paa 114 Øre pr. kg. Som Aarsag til de mindre Variationer nævnes Markedsreguleringen, der er blevet udvidet en Del, hvilket har været muligt, idet der gennem

Loven om Smørordningen er tilvejebragt Betingelser for økonomisk Støtte fra Staten til Dækning af eventuelle Tab ved Foranstaltningen.

Beregnes Gennemsnittet af Københavns Smørnotering, bliver det for Aaret 1938 pr. kg 230,69 Øre (231 Øre) mod 224,98 Øre i 1937; men vil man vide, hvad Mejerierne i Aarets Løb har opnaaet for deres Smørproduktion, er det ikke nok at kende Noteringen. Inden for Smørhandelen regnes med Overpriser, og disse har i Gennemsnit for

Betalte Overpriser.

Kvartal	Nr. 1	2	3	4	Gn.snit
1934	6,20	5,96	6,40	7,34	6,48
1935	6,19	6,05	6,37	7,55	6,54
1936	6,41	6,11	6,46	7,39	6,59
1937	6,48	6,17	6,49	7,51	6,67
1938	6,46	6,23	6,43	7,51	6,66

1938 været 6,66 Øre pr. kg eller meget nær det samme som i 1937. Naar dette Beløb lægges til Noteringen, og der yderligere tages Hensyn til Tillæget fra Smørordningen, som i Aarets fire Kvartaler har været henholdsvis 6, 7, 5 og 3 Øre pr. kg Smør med 5,41 Øre som Gennemsnit, fremkommer den virkelige Pris, der er opnaaet for Smørret. Prisen bliver for 1938 ca. 242,76 Øre pr. kg.

Forholdet mellem det engelske Markeds Priser paa det danske Smør og paa Smørret fra de oversøiske Lande har desværre i 1938 fulgt samme Udviklingslinie som i de nærmest foregaaende Aar. Betragtes London-Noteringen for de seneste Aar var Priserne i Kr. pr. 100 kg:

	1934	1935	1936	1937	1938
For dansk Smør	219	248	262	282	288
» new-zealandsk Smør	161	200	221	244	259
» australsk Smør	155	197	220	242	254

En Beregning af Prisdifferensen vil vise, at det danske Smørs Overpris i Forhold til det new-zealandske er blevet halveret, idet den er dalet fra 58 Øre i 1934 til 29 Øre i

1938. Overprisens Nedgang kan nok give Anledning til Spekulationer, saa meget mere, som der i 1938 var en Periode, hvor Overprisen helt maatte undværes. Naturligvis søgte man at finde en Forklaring paa Forholdet og kom til det Resultat, at rent handelsmæssige Aarsager bar Skylden. Den danske Smørproduktion var i Stigning, den new-zealandske aftog i Aarets Løb. At denne Ændring forskyder Overprisen i nedadgaaende Retning er nærliggende; men de store Svingninger fra en Sæson til en anden, som Aaret 1938 kan opvise, mener man hænger sammen med, at der om Foraaret enten af Krigsfrygt eller i Spekulationsojemed sandsynligvis oplagredes saa store Mængder, at det nærmest gav Knaphed paa oversøisk Smør, hvis Pris derved hævedes. Da Lagrene senere paa Aaret tømtes, blev Virkningen den modsatte, og Overprisen kom i Aarets sidste Maaneder til at ligge højt. Den 25. November noteredes dansk Smør i London saaledes til 318 Kr. pr. 100 kg mod 228 Kr. for new-zealandsk, hvilket giver en Forskel paa 90 Kr. i det danske Smørs Favor, og det viser tillige, at der stadig i Perioder kan opnaas endog meget betydelige Overpriser. — Imidlertid har, som de foran anførte Tal bærer Vidnesbyrd om, Overprisens Gennemsnit været nedadgaaende i de senere Aar, og da det altid er blevet fremhævet, at Overprisen skyldes Kvalitetsforskellen, indebærer Forskydningen alligevel det foruroligende Spørgsmaal, om andre Landes Smør kvalitetsmæssigt vinder ind paa det danske. De sagkyndige benægter dog, at noget saadant skulde være Tilfældet, og de smukke Resultater, der i 1937 opnaaedes ved den i Forbindelse med Mejerikongressen afholdte internationale Smørbedømmelse i Berlin skulde jo ogsaa yderligere tjene til at befæste det danske Smørs Forerstilling; men da man med Beklagelse har set Prisudjævningen, overvejes det indenfor Organisationerne at iværksætte en Propaganda for dansk Smør i Udlandet, idet der haabes paa gennem en saadan atter at bringe Prisforskellen i Vejret. En stærkere Udnyttelse af den geografiske Beliggenhed

har ogsaa adskillige Gange været paa Tale; men først og sidst bliver det stadig det maalbevidste Arbejde hos Mælkeproducenter og i Mejerier, som gennem Sikring af Smørkvaliteten skal danne Grundlaget, hvorpaa der maa sættes ind. — Paa Udstillingerne faar man et Indtryk af dette Arbejdes Resultater, og de har været af opmuntrende Karakter.

Af de sædvanlige »store« (provinsielle) Udstillinger afholdtes kun to i Aarets Løb, »Udstillingen for de østlige Øer« og »Fynske Udstilling«. Jyderne benyttede Landsudstillingens Afholdelse som Lejlighed til at lade deres Udstilling glide helt ud i 1938 for atter at faa skiftet fra Efteraar til Foraar. Af Resultaterne skal, ligesom Tilfældet har været tidligere, Gennemsnitskaraktererne for Aarene 1937 og 1938 nævnes: De østlige Øer 1937 10,99 Points, 1938 10,98 Points; Fyn 1937 11,14 Points, 1938 11,12 Points. Gennemsnitskarakteren for Landsudstillingen, der som nævnt i Indledningen afholdtes i København i Dagene 17.—26. Juni, var 11,17 Points, og naar det tages i Betragtning, at 1413 Mærker Smør var underkastet Bedømmelse, og at kun 2,9 pCt. af disse havde faaet under 10 Points, er det forstaaeligt, at alle udenlandske Fagblade, der havde haft Repræsentanter paa Udstillingen, rosede omtalte det danske Smørs store Ensartethed, og man vil give Statskonsulent *Th. J. Brask* Ret, naar han sluttede sit Foredrag om det bedømte Smør med Udtalelsen: »Alt i alt maa Udstillingen betegnes som meget tilfredsstillende, og den viser, at vi stadig er i Stand til at tage Konkurrencen op, naar det drejer sig om Fremstilling af fint, aromatisk Smør.«

Ostproduktionen.

I Sammenligning med de nærmest foregaaende Aar stillede Vilkaarene for Mejeriernes Ostelavning sig ret gunstige i 1938. Dette førte dog ikke til en Udvidelse af Produktionen, hvis Omfang er saa godt som uforandret fra 1937. Der fremstilledes i Aarets Løb ca. 34 Millioner kg

Danmarks Ind- og Udførsel af Ost i 1000 kg.

Aar	Indførsel	Udførsel	Overskuds- udførsel	Kasein- udførsel
1921	246	12 541	12 295	8
1922	550	8 924	8 374	23
1923	331	5 458	5 127	85
1924	356	8 860	8 504	124
1925	387	8 520	8 133	83
1926	649	6 960	5 311	117
1927	501	5 282	4 781	189
1928	394	6 086	5 692	275
1929	294	6 583	6 289	400
1930	367	5 727	5 360	373
1931	276	4 274	3 998	39
1932	59	6 593	6 534	65
1933	36	10 078	10 042	36
1934	68	6 301	6 233	1 278
1935	105	6 663	6 558	419
1936	28	9 529	9 501	1 139
1937	23	9 375	9 352	1 997
1938	14	9 110	9 096	764

Ost, og heraf har Hjemmemarkedet aftaget mellem 23 og 24 Millioner kg. Dette sidste Tal skulde efter de Opgørelser, der benyttes indenfor Mejeriforeningerne, være af samme Størrelse som foregaaende Aar; men Tallenes Nøjagtighed er lidt problematisk. Indenfor »Dansk Mejeristforenings Samvirksomhed til Osteproduktionens Fremme« regnede man sidste Efteraar med, at Hjemmeforbruget skulde blive ca. 2 Millioner kg større i 1938 end i 1937, da en i Foraaret 1938 gennemført Propaganda mentes at have stimuleret Interessen for denne Vare hos det købende Publikum.

I Modsætning til Produktion og Hjemmeforbrug, hvis Størrelse, som det fremgaar af foranstaaende, hviler paa noget skønmæssige Beregninger, er Eksportens Tal reelle Værdier. Efter den officielle Statistik var Osteudførselen for 1938 265 000 kg mindre end Aaret før eller ialt 9 110 000 kg mod 9 375 000 kg i 1937. Værdien af den udførte Mængde beløb sig i 1938 til 13 931 000 Kr. mod 14 045 000 Kr. det foregaaende Aar. Indførselen af Ost

her til Landet er forsvindende. Den er for 1938 opgjort til 13 500 kg, der blev betalt med 43 000 Kr.

Kaseinproduktionen, der i nogle Aar fik ligesom en Fornyelse, idet Efterspørgselen efter Kasein til forskellig Anvendelse var stigende, ser atter ud til at være nedadgaaende. Forholdet gør sig ikke alene gældende i Danmark; men i flere andre Lande, hvilket fremgaar af Tallene for Verdenshandelen. I den internationale Kaseinhandel omsattes ved Verdenskrigens Afslutning ca. 20 Millioner kg Kasein aarlig. Omsætningen var opadgaaende og naaede sit Højdepunkt, ca. 45 Millioner kg, i 1936. I 1937 blev Tallet ca. 10 Millioner kg lavere, og i 1938 var der yderligere, omend knap saa stor Nedgang. Eksempelvis kan det nævnes, at Tyskland i 1936 indførte 17,7 Millioner kg Kasein, i 1938 kun 8,6 Millioner kg, og Forskydninger af denne Art paavirker ogsaa den danske Produktion og Eksport. Eksporten af Kasein her fra Landet var i 1937 og 1938 henholdsvis 1 997 000 kg og 764 300 kg, Værdien i 1937 2 034 000 Kr. og i 1938 899 000 Kr.

Urentable Priser for Mejerier med Quarg- og Kaseinproduktion medførte, at en Del af disse i Begyndelsen af Forsommeren følte sig tvungen til almindelig Ostelavning for at undgaa Hjemsendelse af Skummetmælk; men da Lagrene paa de egentlige Ostemejerier først paa Aaret var tømt saa stærkt, at der en Overgang kun var friske Oste i Handelen, blev Overfyldningen af Markedet heldigt undgaaet, og der opstod ingen særlige Vanskeligheder.

At Skummetmælken kan udnyttes i Mejerierne betyder meget, idet Landbrugsbedrifterne som Følge af den reducerede Svinebestand har Besvær med at faa Produktet anvendt rationelt ved Fodring; men paa den anden Side vil en Forcing af Ostelavningen ud over, hvad Markedet naturligt kan aftage til Hjemmeforbrug eller Eksport ogsaa have uheldige økonomiske Virkninger.

Selv om dansk Ost ikke indtager nogen fremskudt Plads i Verdenshandelen, maa det huskes, at vi indtil 1915 havde Overskudsindførsel af denne Vare og nu har en Eksport

med Aftagere over hele Jorden. Udførselsstatistiken nævner omkring ved et halvt Hundrede Lande som Købere; men de fleste af disse aftager ganske vist kun smaa Partier. Ud over Afsætningen til de fire store Kunder, Tyskland, Storbritannien, Sverige og U. S. A., fordeltes, som Opstillingen viser, kun 852 100 kg over disse Statistikens »Andre Lande«.

Osteekspportens Fordeling i 100 kg.

	1934	1935	1936	1937	1938
Til Tyskland	38 096	39 822	52 562	49 137	50 954
» Storbritannien ..	2 901	5 242	14 993	10 855	10 375
» Sverige	1 526	2 338	3 550	2 522	2 530
» U. S. A.	9 474	10 282	12 834	22 283	18 724
» Andre Lande ...	11 013	8 947	11 351	8 949	8 521

Der er tidligere peget paa, at Forholdene var ret gunstige for Ostelavningen i 1938, og en Oversigt over Priserne beregnet maanedsvist efter de ugentlige Opgivelser i Mælkeritidende tyder paa, at Handelen har været endog ualmindelig rolig i Aarets Løb. En rolig Handel maa altid virke tilfredsstillende for Produktionen.

Ostepriser i 1937 og 1938 (Ore pr. kg).

Maaned	pCt. Fedt i Ostens Torstof					
	45		30		20	
	1937	1938	1937	1938	1937	1938
Januar	97	133	74	99	60	82
Februar	101	133	76	102	63	85
Marts	102	133	76	102	64	85
April	99	130	74	102	61	85
Maj	95	130	74	102	60	85
Juni	100	130	75	102	62	85
Juli	102	130	76	102	63	85
August	105	130	78	102	63	85
September	113	130	86	102	73	85
Oktober	125	130	94	102	76	85
November	132	130	98	102	79	85
December	132	130	98	102	81	85

En Støtte for Mejerierne er det utvivlsomt, at Lagerforholdene, hvor Ostelavningen betyder noget, efterhaan-

den er blevet væsentlig forbedrede og udvidede i de senere Aar. Dette giver Herredømme over Afsætningen og tjener til Fremme af Kvaliteten. Kvalitetsfremgangen har i Aarenes Løb været betydelig, og for Aaret 1938 havde Udstillingerne, hvor Ostene fremstilledes, ogsaa smukke Resultater at opvise.

Mælkekonserves.

Fremstillingen af Mælkekonserves er snart gammel her i Landet; men den fører i Sammenligning med Smør- og Osteproduktionen en mere tilbagetrukket Tilværelse og omsætter ikke saa store Mælkemængder. Dette til Trods er den ikke betydningsløs. Dansk Mælkekonserves er kvalitetsmæssigt anerkendt, og i Verdenseksporten deltager Danmark som Nr. 2 efter Holland, hvis Udførsel imidlertid er ca. 8—10 Gange større end vor.

Efter Handelsstatistikens Opgørelse har Eksporten af kondenseret Mælk og Fløde været lidt større end de to foregaaende Aar. Til Gengæld har Udførselen af Mælkepulver atter i 1938 vist Tegn til Nedgang efter et Par Aar at have været stigende.

Danmarks Udførsel af Mælkekonserves (i 100 kg).

	1934	1935	1936	1937	1938
Mælk og Fløde, kondenseret	219 351	181 433	167 756	166 889	175 237
Mælkepulver	1 756	986	2 356	4 031	3 291

Afsætningen af Mælkekonserves generes mange Steder af importbegrænsende Foranstaltninger; men adskillige Lande er dog Købere af de danske Produkter. Tyskland og især England aftager en Del, ligesom et betydeligt Kvantum gaar til Troperne, hvor f. Eks. Siam har været en god Kunde. — Beløbet, som eksporteret Mælkekonserves hjemskaffer, nærmer sig stærkt, hvad Osteeksporten indbringer. Det udgjorde i 1938 13 053 000 Kr. mod 12 095 000 Kr. i 1937, og af disse Tal fremgaar maaske tydeligst, hvilken Betydning Mælkekonserves-Industrien har indenfor Mejeribruget.